

Barcelona, 29 de març de 2012

ANY V. núm.

164

La germana Teresa Losada, guardonada amb el Memorial Cassià Just 2011

El guardó representa un reconeixement a la tasca social d'aquesta religiosa en favor de les persones immigrades. La vicepresidenta ha destacat que l'obra de la germana Teresa és l'expressió d'uns valors que ens fan més forts com a societat i com a país.

La vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, lliurà el **Memorial Cassià Just** a la germana Teresa Losada Campo el passat 21 de març.

En aquesta segona edició, el jurat valorà especialment la tasca que la germana Teresa Losada ha dut a terme al capdavant

de l'associació Bayt Al-Thaqafa (Casa de Cultura), una entitat amb seu a Barcelona i a Sant Vicenç dels Horts, que té com a objectiu ajudar les persones d'origen àrab residents a Catalunya a aconseguir la inserció social, sense que perdin les seves arrels. L'associació organitza activitats per a l'alfabetització en català i en castellà, cursos de promoció de la dona i de formació professional, activitats de suport a la llengua i a la cultura àrab dels infants, etc.

Durant la seva intervenció, la vicepresidenta del Govern lloà el compromís de la germana Teresa amb les persones més necessitades. "Teresa Losada ha treballat de manera incansable en l'acolliment de les persones immigrades i dels més humils. I ho ha fet sempre des de la humilitat, allunyada de la notorietat i dels focus, posant alegria allà on només hi podia haver tristesa".

En aquest sentit, Joana Ortega destacà que la seva tasca és un exemple dels valors que ens han de regir com a societat. "L'obra de la germana Teresa no és només un servei de fe, sinó també l'expressió d'uns valors que ens fan més forts com a societat i com a país", ha dit. La vicepresidenta també ha remarcat la importància del diàleg i el coneixement mutu "perquè les persones que arriben també serveixen per construir Catalunya". "Tots estem cridats a construir una Catalunya que valori la dignitat de la persona, que defensi la llibertat i la igualtat, que promogui la solidaritat, que garanteixi la pau i la democràcia".

D'altra banda, la germana Teresa Losada agrai el guardó tot augurant un futur en què "recuperarem el coratge de ser dones i homes en harmonia amb nosaltres mateixos i tot començarà indefugiblement a ser diferent, perquè només la comunicació i l'intercanvi poden transformar el nostre etnocentrisme i abraçar-nos en una relació construïda amb el diàleg i

l'encontre, un camí que duu a la certesa que tots plegats compartim la mateixa naturalesa i formem part de la mateixa humanitat”.

Teresa Losada va néixer a Lugo el 1943. És doctora en filologia semítica i religiosa de la Congregació de les Franciscanes Missioneres de Maria. Fundadora de Bayt Al-Thaqafa, fou també consultora del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós per a les relacions amb els musulmans. Va ser guardonada amb la Creu de Sant Jordi l'any 2002.

Germana Teresa Losada: profeta de la integració, dona de cor universal, promotora d'una nova civilització: la de la comunió

Intervenció de la Gna. Lucia Caram

Hble. Sra. Joana Ortega i Alemany, vicepresidenta del Govern de la Generalitat de Catalunya, **Sr. Xavier Puigdollers i Noblom**, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, **Dr. Francesc Torralba i Roselló**, president del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa, **Gna. Teresa Losada Campo**, fundadora de Bayt Al-Thaqafa

Amics i amigues,

«Aquesta és l'hora de creure en **plural unitat** en el Déu de la vida i de l'amor; és l'hora de practicar la religió com a justícia, servei i companya. Un Déu que separa la Humanitat és un ídol mortífer.» Amb aquestes paraules del bisbe Casaldàliga, la germana Teresa Losada sintetitza la seva forma de creure i de viure.

I diu: «La reflexió dels últims temps ens ha retornat a una visió més clara del rostre macroecumènic de Déu. Ell està més enllà de tot el que diem i confessem. Ni tan sols és un Déu cristià, hindú, jueu, musulmà. Ni tan sols té un nom, perquè és el Déu “de tots els noms”. La Humanitat segueix buscant el Déu Major i Déu segueix lliurant-se de forma imprevisible i moltes vegades sorprenent. Ens sentim ciutadans del món, pelegrins de la història total, responsables de la universalitat del cosmos, germans i germanes de totes les criatures.»

Avui assistim a un acte entranyable de justícia i de reconeixement a una dona de cor universal, que va fer de la seva vida un servei als seus germans, i del seu cor una llar d'acollida, de convivència i d'oportunitats.

Teresa Losada Campo, nascuda a Lugo l'any 1943, és Doctora en Filologia Semítica (especialment Àrab i Islam) per la Universitat de Barcelona. L'any 1974, urgida per la necessitat d'acollir les persones immigrades àrabs residents a Catalunya, va crear la Fundació Bayt-Al-Thaqafa (Casa de la Cultura) amb l'objectiu de donar-los suport, oportunitats i d'aconseguir la seva inserció social i laboral mitjançant programes d'alfabetització i cursos de promoció de la dona i de formació professional.

L'any 1977, La germana Teresa Losada abandona la Càtedra i la docència acadèmica d'àrab de la Universitat de Barcelona per dedicar-se de ple al món de la immigració arabomusulmana, per endinsar-se en l'escola de la vida i de la humanització, fent camí amb aquells que es trobaven als marges de la societat i que volien obrir-se camí a Catalunya.

L'any 2000 va ser nomenada consultora del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós del Vaticà per a les relacions amb els musulmans, i el 2002 va rebre la Creu de Sant Jordi. Des de 2001, per acord del Consistori, és filla adoptiva de Sant Vicenç dels Horts. Entre d'altres, el 2005 va ser nomenada membre del consell social del Síndic de Greuges i ha col·laborat també amb la Càtedra d'Immigració, Drets i Ciutadania de la Universitat de Girona.

El 18 de desembre de l'any 2011, el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General per a la Immigració, va reconèixer la seva trajectòria a favor de la integració de les persones immigrades a Catalunya.

Sens dubte, aquesta incursió vital en el món dels seus amics musulmans, als quals ella reconeix com a germans, estava inscrita en la seva vocació franciscana.

A ella li agrada recordar, des de la seva pertinença a la família dels menors, que, en el context d'una església turmentada pel terror del món islàmic, als segles XII i XIII, sant Francesc, el pobrissó d'Assís, es va lliurar des del principi a una aproximació pacífica cap als seus membres. Va desitjar estrènyer llaços d'amistat amb els musulmans i demostrar que no els considerava enemics, sinó amics. Per primera vegada en la Història de l'Església es formulava amb claredat un mètode d'aproximació al món musulmà plenament inspirat en l'esperit evangèlic. Fins en aquell moment, l'apologètica antimusulmana no havia adoptat abans una actitud similar. Per primera vegada, una Regla d'un orde religiós dedicava un capítol especial dedicat a la manera d'acostar-se als musulmans.

Com a seguidora de l'Evangeli de Jesús, únic referent i norma de la seva vida, i membre activa de la família de Francesc d'Assís, la germana Teresa es va endinsar en l'apassionant tasca de construir el que ella mateixa va anomenar **una nova civilització**, transitant noves rutes en les quals descobreix que estem assistint a una nova consciència, a una consciència

planetària, a un nou humanisme amb fam d'espiritualitat i amb un tarannà més obert, flexible i universal.

Germana Teresa, avui, aquest País, evocant la figura d'un home d'una fe íntegra i integradora com la teva, i d'un gran humanista, el pare Cassià Maria Just, agraeix la teva generositat i el teu profetisme. Vas obrir camins de convivència des de la humilitat i el diàleg. La teva tasca ha esdevingut un factor essencial de cohesió social, al temps que ens ha revelat que l'altre, el que és diferent, mai és una amenaça, sinó una oportunitat.

La teva fe en un «Déu bo i amic de la vida» ens convida a humanitzar la humanitat —com t'agrada dir— practicant la proximitat, lluitant per la defensa dels drets dels altres, assumint amb passió les seves causes i promovent, sense pal·liatius, la convivència en aquest nostre gran País, en el qual volem que hi hagi oportunitats per a tots i en el qual volem construir amb esforç i constància el somni d'una humanitat reconciliada, inclusiva, fraterna.

A la mesquita de Manresa, en una jornada entranyable, ens vas explicar el secret del veritable diàleg que vas practicar al llarg de la teva vida amb els germans musulmans. Ens vas dir:

«Ha llegado el día en que entendamos el diálogo como una actitud interior, como una manera de ser, pues los diques de nuestro corazón han cedido.»

I ens vas explicar un diàleg del monjo trapenc assassinat a Tibhirine l'any 1996 amb Mohammed:

«Christian —que així es deia el monjo— cuenta que, en su relación profunda con Mohammed, éste le dice un día: “Hace tiempo que no hemos cavado nuestros pozos”. A lo que Christian responde: “¿Y qué se encuentra en el fondo de los pozos, agua cristiana o agua musulmana?”. Mohammed responde: “Es lo mismo, después de tanto tiempo que caminamos juntos lo que se encuentra ES EL AGUA DE DIOS”.»

Teresa, l'aigua de Déu és la que ha fet germinar i florir la teva vida fent camí amb tots els teus germans. A l'ombra de les teves branques generoses, els ciutadans d'aquest País hem après de tu l'art de l'acollida i del diàleg integrador, senzill, humil i respectuós amb l'Islam i amb les altres religions, cultures i ideologies.

Teresa, deixa'm que avui, des del cor, des de l'estimació sincera i agraïda i des de la meua

admiració, et reconegui com a profeta de la integració, com a dona de cor universal, com a promotora d'una nova civilització: la de la comunió, i com a referent del treball compromès i responsable; com a artífex de la cohesió social, com a testimoni que l'única religió vàlida és la del cor i la de l'amor que es fa servei.

Gràcies per la teva vida lliurada als germans, i gràcies perquè vius aquesta hora de la teva existència, marcada pel dolor i la creu, amb la mateixa serenitat i confiança en el Déu de la vida amb què sempre has viscut.

Paraules de la germana Teresa Losada

Honorable Sra. Joana Ortega, vicepresidenta del Govern de la Generalitat; senyor Xavier Puigdollers, director general d'Afers Religiosos; senyores, senyors, amigues i amics,

En primer lloc, vull expressar el meu sincer agraïment al jurat del Memorial Cassià Just, que duu el nom d'una persona que va saber encarnar perfectament el respecte a la diversitat en el marc d'una societat moderna, justa i democràtica. L'any passat es va guardonar el cardenal Carlo Maria Martini. Cassià Just i Carlo Martini són per a mi dues persones emblemàtiques, dos referents amarats de vivències profundes i significatives de fe, oberts a una dimensió universal, com la de Jesús, que han sabut construir ponts entre diferents sensibilitats, condicions, tarannàs, ideologies i religions. Avui el rebo jo, molt allunyada del seu gran nivell: però un premi es concedeix gratuïtament, i gratuïtament es rep.

En nom de Bayt Al-Thaqafa i de tots els homes i les dones vinculats a la nostra entitat, us agraïm profundament aquesta distinció. Sens dubte, la pluralitat cultural està anunciant una nova civilització i esdevé una aportació substancial en la recreació del concepte de ciutadania.

Només en l'encontre amb l'altre es produeix la transformació. El premi que avui ens atorgueu serveix per escenificar el dinamisme profund de la solidaritat i de l'intercanvi. Tots junts aconseguirem treure'ns de sobre la por que ens paralitza i, d'aquesta manera, recuperarem el coratge de ser dones i homes en harmonia amb nosaltres mateixos en primer lloc, i després amb l'univers i amb Déu. I demà, de fet un demà que ja és avui, tot començarà indefugiblement a ser diferent, perquè només la comunicació i l'intercanvi poden transformar el nostre etnocentrisme i abraçar-nos en una relació construïda amb el diàleg i l'encontre, un camí que duu a la certesa que tots plegats compartim la mateixa naturalesa i formem part de la mateixa humanitat.

El sentit de la vida humana no s'orienta vers l'acumulació de riqueses, sinó vers la justícia i la fraternitat. La vida humana no consisteix a tenir, sinó a ser solidari, contràriament a aquesta fractura longitudinal que origina la perversa divisió entre pobres i

rics, la sobreabundància per a una banda i la més desesperant escassetat per a l'altra, divisió que provoca una injustícia de dimensions planetàries. D'aquí que podem afirmar que "la nostra comoditat és alhora la nostra feblesa".

Les migracions es converteixen en una prova tossuda i perenne que no pot aturar els desposseïts de la Terra, que arriben a través dels espais mediterranis i submediterranis, tot assumint una travessa dramàtica en aquest creuament de ribes Nord/Sud en què els creuers

de luxe i diversió avancen a plena llum del dia mentre les pasteres de misèria i infortuni ho fan en la foscor de la negra nit.

Aquesta distinció que avui ens concediu es basa, com ja he esmentat al principi, en aquests homes i aquestes dones que avui formen part de les nostres ciutats, dels nostres pobles. Ciutats i pobles de la sempre oberta, sempre càlida i sempre acollidora Catalunya. Tant de bo tothom se senti i es consideri arrelat, perquè puguin donar el millor d'ells mateixos. Perquè, en definitiva, "la justícia i la pau es besen"! (salm 84,11).

Moltes gràcies a tothom.

Teresa Losada

Barcelona, 21 de març de 2012

Vita Moleskine: "Teresa Losada"

Dij, 22/03/2012 - Jordi López Camps

El títol ho explica tot: avui parlaré d'una persona exemplar, un testimoni de fe. Certament, això és el que és Teresa Losada, l'amor de Jesús encarnat. Aquest dimecres, al Palau de la Generalitat, la vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, expressant els sentiments de moltes persones, lliurà el II premi del Memorial Cassià M. Just a la germana Teresa Losada. Perquè Teresa Losada és monja, de la Congregació de les Franciscanes Missioneres de Maria. A més, també és consultora del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós per a les relacions amb els musulmans. La seva vida és la mostra d'una vocació religiosa viscuda al mig del món estimant al màxim els qui necessiten l'acolliment més extrem: els immigrants.

Gràcies a la seva empenta i entusiasme es fundà la institució Bayt Al-Thaqafa, destinada a acollir i integrar els immigrants, bàsicament magrebís. Teresa Losada acollí els magrebís des dels inicis dels anys 70. Ella comprengué que el seu Jesús, exiliat i estranger en moltes ocasions, es feia viu en el rostre d'aquelles persones que, abandonant casa seva, vivien entre nosaltres com a immigrants. Ells formaven part dels preferits de Déu perquè vivien en una terra estranya, eren pobres i se'ls havia d'acollir càlidament. El seu amor preferencial pels immigrants ha estat testimoni constant de l'amor cristià sense límits, l'amor gratuït que és donació desinteressada. Gràcies a persones com la Teresa Losada altres persones es pregunten ¿per què estima així la Teresa?, ¿en què creu?, ¿on són els fonaments del seu amor?, ¿quina fe la sosté? Preguntes que donen peu a la gran resposta de l'Evangelització: Jesús i la seva Bona Nova. Ara, que els cristians estem convocats a una Nova Evangelització, és el temps de trobar testimonis creients que estimulen la curiositat dels no creients. El testimoniatge és el millor anunci del Jesús ressuscitat perquè en Ell hi ha la vida que venç la mort o tota desesperació. Gràcies al testimoni de persones

com la Teresa Losada els cristians poden explicar des del cor que hi ha un Crist que és font d'aigua viva que calma tota set. Com molt bé digué Teresa Losada en la seva intervenció, la *"distinció que ens concediu es basa, com ja he esmentat al principi, en aquests homes i aquestes dones que avui formen part de les nostres ciutats, dels nostres pobles. Ciutats i pobles de la sempre oberta, sempre càlida i sempre acollidora Catalunya. Tant de bo tothom se senti i es consideri arrelat, perquè puguin donar el millor d'ells mateixos. Perquè, en definitiva, "la justícia i la pau es besen!"* (Salm 84,11).

El P. Josep Massot i Muntaner, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

Monjo de Montserrat i director de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, el seu nom s'afegeix al de Salvador Espriu, J. V. Foix, Joan Fuster, Mercè Rodoreda, Teresa Pàmies, Joan Coromines, Marià Manent, Pere Calders, Antoni M. Badia i Margarit o Jaume Cabré

Montserrat, 26 de març de 2012. El P. Josep Massot i Muntaner (Ciutat de Palma, Mallorca, 1941), monjo de Montserrat i director de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, ha estat guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2012, guardó a la trajectòria instituït per Òmnium Cultural a proposta de la seva Junta Consultiva l'any 1969. Segons les bases, el Premi s'atorga "a una persona que per la seva obra literària o científica, escrita en llengua catalana, i per la importància i exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, hagi contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans".

El nom del P. Josep Massot i Muntaner s'afegeix als de Joan Oliver, Salvador Espriu, Josep Vicenç Foix, Manuel de Pedrolo, Mercè Rodoreda, Josep M. de Casacuberta, Joan Coromines, Marià Manent, Pere Calders, Enric Valor, Xavier Benguerel, Miquel Batllori, Miquel Martí i Pol, Joan Triadú, Jordi Sarsanedas, Josep Benet, Avel·lí Artís i Gener, Joaquim Molas, Josep Palau i Fabre, Josep Vallverdú, Teresa Pàmies, Josep M.

Espinàs, Antoni M. Badia i Margarit, Joan F. Mira, Baltasar Porcel, Montserrat Abelló, Joan Solà, Jaume Cabré o Albert Manent.

L'acte de lliurament del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2012 tindrà lloc el dimecres 13 de juny, a les 20 h, al Palau de la Música Catalana de Barcelona.

Josep Massot i Muntaner

Nascut a Palma, l'any 1941, Josep Massot es va llicenciar en filologia romànica a la Universitat de Barcelona (1962), i va seguir cursos de llengua i literatura als Estudis Universitaris Catalans, amb R. Aramon i Serra i Joaquim Molas. Monjo de Montserrat des del 1962, va ser ordenat sacerdot, després dels estudis eclesiàstics d'humanitats, de filosofia i de teologia, el 1971 i des d'aquell mateix any és director de les Publicacions de l'Abadia de

Montserrat. Ha estat director durant molts anys de la revista internacional *Studia Monastica* i actualment dirigeix *Serra d'Or* i *Randa*. Forma part del consell de redacció de *Llengua & Literatura* (que va fundar el 1986), i d'*Estudis Romànics* i del consell editor d'*Els Nostres Clàssics*. Durant tres cursos va ser professor de literatura catalana a la Universitat de Barcelona i al llarg de molts anys ha ensenyat català i literatura al clercat de Montserrat.

Ha donat nombrosos cursets i conferències arreu dels Països Catalans i en algunes universitats estrangeres i ha assistit sovint a congressos i altres reunions científiques. Va ser secretari de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes del 1973 al 1993, i d'aleshores ençà n'és conseller, responsable de publicacions i coordinador de la sèrie "Estudis de llengua i literatura catalanes", fundada el 1980. Ha estat president i vicepresident de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. És vicepresident de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, al qual pertany des del 1999, i secretari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, de la qual és membre des del 2000. Pertany igualment a la Societat Verdaguer i a la Societat d'Onomàstica, és membre corresponent de la Societat Arqueològica Lul·liana i membre honorari de l'Institut Menorquí d'Estudis. Ha publicat més de mil dos-cents treballs i un bon nombre de llibres sobre temes de llengua, literatura i història dels Països Catalans, entre els quals *Els mallorquins i la llengua autòctona* (1972 i 1985), *Antoni M. Alcover i la llengua catalana* (1985), *Aproximació a la història religiosa de la Catalunya contemporània* (1973), *L'Església catalana al segle XX* (1975), *Els creadors del Montserrat modern* (1979), els *Materials* de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya (1993-2012) -de l'arxiu de la qual és conservador-, *Georges Bernanos i la guerra civil* (1989; traduït al francès el 2001 i en alemany el 2002) i tot un seguit d'altres obres sobre els diversos aspectes de la guerra civil, de l'exili i de la resistència interior, especialment a les Illes Balears.

Ha rebut el Premi Francesc de B. Moll, de l'Obra Cultural Balear, pel conjunt de la seva obra; el Premi de la Crítica *Serra d'Or* i el Premi Sanchis Guarner, pel llibre *Llengua, literatura i societat a la Mallorca contemporània* (1993), i el Premi Nacional de Cultura Popular 1998, de la Generalitat de Catalunya, per la recuperació i l'edició de l'Obra del Cançoner. Ha rebut igualment el Premi Ars Magna 1999 de la Casa Catalana de Mallorca i el Reconeixement de Mèrits 2000 del Patronat de l'Escola Municipal de Mallorquí de Manacor. La Generalitat de Catalunya li va atorgar la Creu de Sant Jordi el 1996 i el 1998 ha estat nomenat doctor honoris causa de la Universitat de les Illes Balears.

El P. Lluís Planas, nou hostatger de Montserrat

Benvolguts amics i amigues,
Juntament amb una salutació, us informem que a partir del proper dia 1 d'abril **el P. Lluís Planas serà el nou hostatger de Montserrat.**

Des d'ara us augurem una Santa Pasqua!

Hostatgeria de Montserrat

La Unió de Religiosos de Catalunya us anuncia la propera jornada de formació permanent de l'URC-CEVRE. Atès que creiem que la conferència pot ser del vostre interès, ens plau fer-vos arribar aquesta informació.

Tocant als nostres temors, a la nostra percepció de la Vida Religiosa en el present i el futur:

“Representaciones del futuro (nuestro). El poder de la imaginación”

El tema qüestiona la nostra idea sobre la mateixa VR, sobre les nostres congregacions, sobre el fet que siguem grans, sobre l'obsessió vocacional. El que pensem i imaginem té repercussions concretes en la realitat. Té una part històrica i planteja qüestions psicològiques i teològiques.

a càrrec de

Mercedes Navarro Puerto

Mercedària de la Caritat. Doctora en Psicologia (UP Salamanca) i Teologia (PUGregoriana, Roma) i llicenciada en Ciències Bíbliques (P.I. Bíblic, Roma). Cofundadora de l'Associació de Teòlogues Espanyoles, també pertany a l'Associació Europea de Dones per a la Investigació Teològica i a l'Associació Bíblica Espanyola.

Llibres més recents: *Yo, mi proyecto. Crecer hacia dentro y hacia arriba* (2012), *Los evangelios: narraciones e historia* (2011), *Morir de vida: Mc 16, 1-8, exégesis y aproximación psicológica a un texto* (2011), *La Torah* (2011), *Teología feminista II* (2008), *Teología feminista I* (2007), *Marcos* (2006), *En el umbral: muerte y teología en perspectiva de mujeres* (2006), *En el umbral: muerte y teología en perspectiva de mujeres* (2004), *10 palabras clave en teología feminista* (2004), *10 palabras clave en teología feminista* (2004), *Cuando la Biblia cuenta: claves de la narrativa bíblica* (2003), *La fe, ¿fuente de salud o de enfermedad?* (2001).

Data: 21 d'abril de 2012, dissabte

Preu: 20 euros

Hora: 9.45-13.30 i 15.30-17.30 h

Lloc: Col·legi Salesià Sant Josep (c/ Rocafort, 42 - Barcelona)

L1 Rocafort i **L3** Poblessec

Inscripcions: UNIÓN DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA (tel.: 93 302 43 67) (de 15 a 19 hores)

Pagament: Ingrés o transferència bancària al número de compte de “la Caixa”

2100-3040-06-22-00340826

Indiqueu el **nom i el cognom de la persona** que s'hi inscriu i al costat les lletres **MN**

La Cova presentà el Camí Ignasià i el seu projecte de futur a Manresa

El 25 de març a les 18.00 h, al Santuari de La Cova, la Companyia de Jesús presentà en un acte públic el projecte de futur del centre d'espiritualitat Cova Sant Ignasi i el Camí Ignasià, una ruta de pelegrinatge que té com a punt d'arribada la ciutat de Manresa.

L'acte comptà amb la presència de la Presidenta del Parlament de Catalunya, Núria de Gispert, l'Alcalde de Manresa, Valentí Junyent, i el Provincial dels Jesuïtes de Catalunya, Lluís Magriñà.

El 25 de març de l'any 1522 Ignasi de Loiola va arribar a la ciutat de Manresa, després d'un llarg pelegrinatge des de la seva casa natal a Azpetitia, al País Basc. A Manresa, Ignasi hi va viure una experiència espiritual que el va marcar profundament. Més endavant, aquell pelegrí es convertiria en fundador de la Companyia de Jesús. És per això que Manresa i la Cova de Sant Ignasi són indrets tan significatius per als Jesuïtes i per a totes les persones i institucions que estan vinculades a l'espiritualitat ignasiana.

Ara, en la mateixa data, 25 de març, els Jesuïtes de Catalunya celebraren un acte al Santuari de la Cova Sant Ignasi de Manresa que fou no només per recordar el pas de Sant Ignasi per Manresa, sinó sobretot per presentar el projecte de futur de l'actual centre d'espiritualitat

Cova Sant Ignasi, que passa per la internacionalització del centre i l'oferta de propostes que donin resposta a la realitat d'avui, com el desenvolupament d'una pedagogia de la interioritat a l'escola o el treball en el camp del diàleg interreligiós, entre d'altres.

En aquest acte també es presentà novament el **Camí Ignasià**, la ruta de 650 quilòmetres que segueix el pelegrinatge que va fer Ignasi des de Loiola fins a arribar a Manresa, una iniciativa que ja ha despertat interès i que es preveu que es pugui impulsar en els propers anys per atraure un bon nombre de pelegrins a la ciutat.

Hi participaren, entre d'altres, els jesuïtes **Xavier Melloni**, membre de la comunitat de la Cova, i **Josep Lluís Iriberri**, impulsor del Camí Ignasià. També intervení el P. **Josep Enric Parellada**, monjo de Montserrat i actual hostatger, recordant el pas d'Ignasi de Loiola pel Santuari de Montserrat. L'acte també comptà amb diverses intervencions musicals del cor Divina Pastora, gongs tibetans, Albert Giménez i Natxo Tarrés.

«La credibilitat: un repte decisiu per als cristians d'avui»

Publiquem la presentació del XIV Simposi de la Fundació Claret, celebrat el 17 de març 2012, a càrrec del P. Màxim Muñoz, així com la intervenció de la religiosa Teresa Losada. A www.catalunyareligio.cat poden seguir-se algunes entrevistes en vídeo.

Presentació del Simposi • P. Màxim Muñoz

Benvolguts i benvolgudes,

Un any més la Fundació Claret organitza el seu simposi sobre temes de debat que ens ajudin a la reflexió i vivència d'un cristianisme significatiu i, podem afegir aquest any més que mai, un cristianisme creïble.

Precisament ens ha semblat que seria interessant abordar explícitament el tema de la credibilitat de la fe cristiana, perquè sense dubte és molt important no ja perquè la fe cristiana hagi de tenir èxit social, sinó perquè pugui ser tinguda en compte com a opció positiva per a la persona humana i per a la societat. Està clar que la fe i l'evangeli tenen per si mateixes una força gran de d'obrir-se pas en el cor de les persones, a vegades fins i tot malgrat les incoherències i infidelitats dels qui ens confessem cristians. Sortosament l'acció de l'Esperit és imprevisible i no depèn de nosaltres. Però no hi ha dubte que els cristians hi podem col·laborar, especialment amb el testimoni d'una vida creïble, en l'àmbit personal i comunitari.

El tema de la credibilitat de la fe cristiana és un dels clàssics temes de la teologia fonamental: com mostrar i argumentar que la proposta cristiana pot ser creguda, acceptada, “digna de fe”, per a la persona humana. Ara bé: normalment aquesta credibilitat es plantejava i es planteja a nivell de “raonabilitat” de la fe, és a dir, en la dimensió més racional. Certament no podem menysprear aquesta dimensió diguem-ne “argumentativa” i racional de la fe, molt important per mostrar-ne la consistència i profunditat davant la raó humana, i la capacitat de diàleg amb altres creences. És important també per mostrar que la fe no és cap absurd ni cosa de persones desequilibrades, immadures o poc formades.

Amb tot, la nostra societat és més sensible a un altre tipus de credibilitat, podríem dir més ètica i pràctica, segons la qual un discurs o creença apareix com a creïble si és proposat per persones o institucions que creuen el que prediquen i ofereixen un grau acceptable de coherència entre el que creuen, diuen, fan, pensen, proposen, pretenen i també els mitjans que utilitzen. Certament la credibilitat té molt a veure amb aquesta coherència personal i institucional. En efecte: només serem creïbles, tindrem “autoritat moral” en les nostres afirmacions sobre Déu i sobre el seu Regne de Vida, de Justícia, de Pau, de Fraternitat, si les nostres actituds personals i col·lectives són coherents amb el que prediquem, o el llenguatge o mitjans amb què ho prediquem i defensem és coherent amb el contingut.

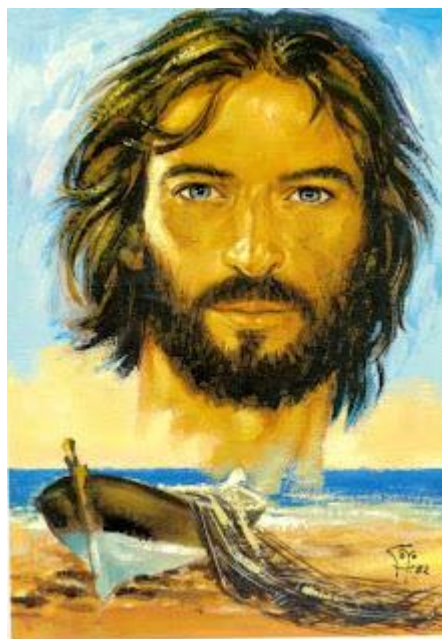
Crec que, davant d'aquest repte decisiu, és bo deixar-nos il·luminar per la persona de Jesús, el centre de la nostra fe. Podem preguntar-nos: era Jesús creïble en el seu anunci del Regne, en la seva acció? D'on derivava la seva credibilitat?

En síntesi podem dir que la credibilitat de Jesús deriva del fet que va ser una persona coherent perquè deia el que pensava i actuava segons les seves conviccions en les diverses etapes de la seva vida, amb tothom, i fins a l'extrem de donar la vida. No captem en ell un comportament contradictori per conveniència, per por o per inconsistència personal. I d'altra banda, les actituds i actuacions que Jesús invita a assumir als qui vulguin seguir-lo són les que ell mateix ha assumit en la seva vida. Hi ha una coherència admirable entre el que Jesús predica, que invita a fer als seus deixebles, i el que ell mateix creu i fa.

Podem dir que Jesús és tot el contrari al que denuncia dels mestres de la Llei i els fariseus: "Els mestres de la Llei i els fariseus s'han assegut a la càtedra de Moisès. Feu i observeu tot el que us diguin, però no actueu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen càrregues pesades i insuportables i les posen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure-les amb el dit" (Mt 23,2-4).

Lògicament, la paraula “credibilitat” no surt als evangelis, però sí una altra de molt semblant: “autoritat” (molt diferent de “poder”). Ens diu l'evangeli de Marc que la gent estava admirada de Jesús perquè no parlava com els escribes i fariseus, sinó que ho feia amb autoritat. Crec que podem traduir perfectament que “ho feia amb credibilitat”.

Els evangelis ens diuen explícitament com Jesús practicava ell mateix les actituds i les accions fonamentals que predicava als altres: la pregària, el servei, el perdó fins i tot als enemics... Podríem allargar la llista. Però m'agradaria compartir una pregunta que em vaig fer un diumenge que havia de predicar sobre les benaurances. Les Benaurances poden sonar a un idealisme extraordinari: “benaurats els pobres, els qui ploren, els de cor adolorit, els de cor transparent, els que cerquen pau, els misericordiosos, el que practiquen la justícia, els perseguits per causa de l'Evangeli... perquè tindran vida, seran saciats, obtindran la seva recompensa”.

Em vaig preguntar per què, malgrat aquest idealisme, Jesús es mostra molt creïble quan les proclama. I vaig arribar a la conclusió que era per la coherència de vida del qui les proclama

- **Jesús mateix ha experimentat** la benaurança de Déu en aquestes situacions: en la pobresa, en l'aflicció, en la indigència, en la persecució. Jesús no parla des de fora, sense mullar-se, sinó des de l'experiència: "tot i que era el Fill, aprengué en el sofriment què és obeir", "tot i que era de condició divina no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res fins a prendre la condició d'esclau; i havent-se fet un home qualsevol, s'abaixà fins a acceptar la mort i una mort de creu"; provat en tot com nosaltres, però sense pecar...
- **Ell mateix comparteix i està en contacte** amb els qui les pateixen: es deixa cercar, tocar per la gent, pel seu sofriment... no diu "benaurats els pobres, els qui ploren...", sinó: "benaurats vosaltres els pobres, els qui ploreu, els qui passeu gana...": els té al davant, al costat, comparteix la taula amb ells, els guareix, els consola.
- **Jesús mateix es compromet a lluitar-hi, s'hi mulla:** No les proclama per deixar els qui pateixen en el seu dolor o simplement remetre'ls a una justícia divina "post-mortem", sinó que ja ara Jesús hi respon entregant tota la seva vida, i mullant-se en una denúncia profètica: "ai de vosaltres els rics, els que rieu, els que aneu tips, els que sou lloats per la gent..."

Podem dir el mateix respecte del que Jesús diu sobre Déu, que com a contingut pot resultar fascinant i fantàstic. Hi ha algunes paràboles d'una força increïble, com la del fill pròdig. Però existeix de debò un Déu així? La força de la predicació de Jesús és fruit només de la seva habilitat literària? Doncs, resulta que no: l'enorme força del que Jesús afirma de Déu prové precisament del fet que ell està fent realitat, en nom d'aquest Déu-Abbà, el que afirma d'ell. El Déu amic de l'home, incloent i no excloent, que fa sortir el sol sobre bons i dolents, que perdona d'una forma escandalosa, que invita al seu banquet els coixos, cecs, pobres i esguerrats, està actuant a través de Jesús, que fa realitat aquestes actituds en el dia a dia. Aquesta és la força i la credibilitat de Jesús.

La credibilitat de Jesús també té a veure amb la gran coherència que mostra entre el contingut del seu missatge (La Bona Notícia del Regne d'un Déu que és Amor) amb l'estil, el llenguatge, els mitjans que utilitza per fer-ho. La bondat té el seu propi estil d'"imposar-se", d'obrir-se camí

en el cor humà, que no és l'amenaça, la coacció, la condemna o la violència, ni tampoc el situar-se per sobre o al marge de la gent. En efecte, Jesús no actua ni parla "des de fora", sinó implicant-se, fent-se "tot amb tots", des de la proximitat i l'acollida humana. I tampoc veient que Jesús utilitzi la coacció física (violència), o la moral (amença del càstig, senyals prodigiosos que s'imposin a la llibertat), sinó amb les armes que té la bondat: estimant, fent el bé, influint en la llibertat.

Amb tot, aquest estil de Jesús sí que és compatible amb la força de la denúncia profètica, i Jesús la utilitza per desemmascarar aquella una altra forma de "religiositat", la fonamentada en el legalisme, la vanitat, la hipocresia i l'opressió dels altres en nom de Déu.

Amb la força moral de qui és conseqüent, Jesús predica de forma clara la coherència entre el que es diu i el que es fa ("no qui diu 'Senyor, Senyor!', entrarà al Regne de Déu, sinó el qui fa la voluntat del meu Pare") i denuncia la hipocresia dels qui diuen i no fan o els que per fora són grans complidors però per dins estan plens de dolenteria, fent seves aquelles paraules d'Isaïes: "Aquest poble m'honora amb els llavis, però el seu cor està lluny de mi". Denuncia especialment els qui en nom de Déu, i

sota la capa d'ostentoses pregàries, dejunis i almoines pregonades als quatre vents, sacrificis al temple, "devoren els béns de les viudes", "fan portar a la gent càrregues insuportables, però vosaltres no les toqueu ni amb un sol dit!" (Lc 11,46), mantenen el poble ignorant: perquè "retenen la clau del coneixement de Déu: no hi entren i a més tanquen la porta als qui volen entrar-hi! (Lc 11,52), interpreten de tal forma el repòs del dissabte que impedeixen que es faci el bé, se salvi una vida o que la gent deixi de passar gana. Jesús denuncia de forma especial els que són summament estrictes i rigorosos amb els altres, però molt poc amb ells mateixos.

Finalment cal dir que la credibilitat de Jesús queda segellada quan el veiem disposat a arribar a les darreres conseqüències, fins a la mort i una mort de creu. La fidelitat i la coherència tenen un preu, i pagar-lo és el que dóna més credibilitat. Per anar amb publicans i pecadors, Jesús va ser atacat en la seva fama, insultat com a "golafre i bevedor, amic de publicans i pecadors". Ell mateix va ser considerat impur, exclòs: va morir fora de les muralles com un maleït de la Llei. Per voler transparentar un "Déu diferent", que no treu les castanyes del foc, ni actua de forma màgica, ni avala una religió hipòcrita, excloent i opressora va assumir la pobresa, la crítica i la condemna injusta... sofrí la incomprensió de familiars, seguidors i autoritats religioses. I finalment una mort cruel. La forma, les actituds amb què Jesús va viure els darrers moments de la seva vida, mostra una coherència extraordinària amb el que ell va predicar i va invitar a assumir: la confiança radical en el Pare que va predicar, l'actitud de donar la vida fins al final, la no-violència, el perdó, l'esperança en què l'amor i la vida són més poderosos que la violència i la mort.

Quan ens adrecem a Jesús perquè ens il·lumini respecte a l'estil de vida amb què podem continuar anunciant de forma creïble el seu Evangeli de Vida, Déu n'hi do el que trobem. Quedem admirats, summament interpel·lats, però sobretot estimulats.

Jesús ens estimula a mostrar, com ell, de forma creïble, l'experiència del seu Déu Abbà, Déu-amb-nosaltres, en el seu Regne de fraternitat, amb actituds de servei, perdó, de preferència pels més necessitats. És així com el convertim en bona notícia. Hi ha d'haver una coherència entre el contingut del nostre missatge i els mitjans i el llenguatge amb què ho anunciem. Si l'experiència que tenim és la del Déu de Jesús, Abbà, Amor, que va a cercar el que està perdut, que fa sortir el sol sobre justos i injustos, que per nosaltres i la nostra salvació és capaç d'abaixar-se fins a fer-se un de nosaltres, etc. Si l'experiència de Déu és aquesta i en el millor dels casos així la prediquem i anunciem, no la podem desmentir amb actituds i fets, personals i col·lectius, que siguin arrogants, agressius, desqualificadors dels altres, condemnatoris, margidadors, excloents... o descompromesos.

Ara bé: una cosa hem de deixar clara: La coherència a la qual ens invita Jesús no la podem entendre en la línia d'un "fer moralment perfecte", a l'estil farisaic, aconseguit a base de força de voluntat, sinó d'una nova forma de "ser", possible només per l'efecte en nosaltres de l'Amor de Déu, que acull i estima entranyablement, "que és el qui s'avança a estimar, perdonar...".

Un amor així allibera la persona d'haver de "guanyar-se" l'amor de Déu, de creure's amb drets davant d'Ell, i de defensar-se. El radicalisme expressa les immenses possibilitats d'amor que té el cor humà quan se sent així estimat i alliberat per Déu.

D'altra banda, com en el cas de Jesús, no esperem que ser coherents i fidels a l'Evangeli ens reporti l'aplaudiment i l'admiració de la gent, o la seva adhesió. Certament hem d'analitzar si quan no som creïbles és per infidelitat a l'Evangeli, però mirant l'experiència de Jesús també pot ser que la nostra fidelitat i coherència

al seu Evangeli ens faci "in-creïbles". Recordem la frase punyent de Pau: "els jueus demanen signes, els grecs, saviesa; i nosaltres prediquem un Messies crucificat, escàndol per als jueus i niciesa per als grecs".

M'he permès de fer aquesta "memòria" de Jesús per introduir aquest Simposi, en el qual ens volem plantejar de forma senzilla i realista, però espero que estimulants, com viure i comunicar un cristianisme el més creïble possible, no amb la intenció de ser acceptats i ben vistos per la nostra societat, i captar així més adeptes, sinó per facilitar el camí a la força transformadora de l'Evangeli, començant per nosaltres mateixos.

Ja coneixeu el programa. El plantejament és senzill: dones ponències bàsiques sobre la credibilitat en la nostra societat, i en concret la credibilitat del cristianisme. En què es mostra? Què fa que una proposta sigui més o menys creïble avui?

Com sempre, en els nostres Simposis intentem plantejar el tema en diàleg amb la perspectiva sociològica, fenomenològica, cultural. En aquest cas, a més, hem demanat l'aportació a una

persona que no la farà diguem-ne de dins del cristianisme, sinó des d'un altre plantejament vital, que jo no gosaria dir "des de fora". Es tracta del Sr. **Vicenç Villatoro**, prou conegut i reconegut com a persona, escriptor, periodista i polític. Li hem demanat que ens respongui a aquesta pregunta: ***Quin tipus de persones, discursos, institucions resulten creïbles en la nostra societat?***

La ponència des de l'experiència i la reflexió cristiana li hem demanat al bon amic **Joan Llidó**, que ve de les terres valencianes. Des de la seva gran experiència com a la parròquia i a la universitat, especialment en el món dels joves, però també des de la seva competència filosòfica i teològica, li hem demanat que ens digui ***Què fa que el cristianisme sigui creïble?***

I la taula rodona de la tarda la dedicarem a abordar quatre àmbits en què pensem que es juga bona part de la credibilitat del cristianisme: la moral, el compromís social, les institucions i la ciència. Com sempre també l'enfocament de la taula rodona està a cavall entre l'experiència personal dels participants i de la seva reflexió. Tant la moderadora com les quatre participants pensem que són persones d'una reconeguda competència i credibilitat en aquests diversos àmbits: **Míriam Díez, M. Pilar Núñez, Josep M. Carbonell, Teresa Losada i Ramon M. Nogués.**

Us desitjo que visquem un Simposi ben enriquidor. Moltes gràcies per la vostra participació i per la vostra atenció.

Màxim Muñoz Duran

Intervenció de la germana Teresa Losada

"Ensancha el espacio de tu tienda, despliega sin miedo tus lonas, alarga tus cuerdas, hinca bien tus estacas" (Isaías 54,2)

Invitación clara y decidida a ensanchar y alargar nuestros horizontes a toda la humanidad en sus diferentes tradiciones históricas, culturales y religiosas.

Mi compromiso personal ha ido cambiando a lo largo de mi vida en relación con mi experiencia espiritual y el contacto directo con la realidad.

Parte de una experiencia del amor de Dios hacia mí y hacia la humanidad experiencia de que: La Gloria de Dios es que el ser humano viva y que viva con toda dignidad de hijo y hermano. **“Yo he venido para que tengan vida y la tengan en abundancia”** (Jn. 10,10) Dios es el Dios de la vida y Jesucristo vino para darnosla en plenitud.

Desde hace muchos años comparto mi vida con inmigrantes musulmanes, lo que me ha dado ocasión de sentir y palpar numerosos valores humanos y religiosos transmitidos a través de la participación en fiestas, nacimientos, bautizos, bodas, enfermedades, duelos, cenas del ramadán, situaciones de explotación, periodos de regularización, encierros de “los sin papeles”, problemas de vivienda, de alojamiento temporal, despedidas de personas que partían a la peregrinación a La Meca con el posterior recibimiento, petición de oraciones, cuántas veces he oído “reza por mí, por mi familia”, experiencias de que el intercambio y el diálogo universalizan el alma. He podido estar, por decirlo de alguna manera, en cuanto se vive y se desarrolla bajo “su tienda en el exilio.” La amistad y relación con creyentes musulmanes devolvieron mi fe y manera de orar a la realidad del Dios de la Vida y de la Historia.

El gran desafío es la igualdad en todos los niveles. La diferencia es un hecho; la igualdad es un derecho. Por eso la desigualdad es la violación de la igual dignidad que todos los humanos tenemos por el hecho de ser coincidentes en lo que a todos nos iguala: todos somos humanos.

Escuchar el grito del inmigrante que invita a ser portadora de profetismo y denuncia desde la acogida y la hospitalidad. El Buen samaritano no dispone de posesiones para compartir con el huésped. La suya es una hospitalidad arraigada en el ser, un ser abierto que se transforma en don. Sólo el hombre que previamente se ha visto acogido por otro es capaz de realizar la acogida. Al sentirse acogido por Dios, esta acogida que experimenta en la profundidad de su ser se convierte en motor de acogida al otro.

Dios nos pone en el corazón de la historia, en el corazón de los

compromisos humanos. No nos da recetas de cómo nos hemos de encontrar, sino que nos invita a mirar las realidades del mundo de hoy con su mirada y nos da la libertad de ser inventivos para dar una respuesta. Insisto, es la vida, la vida compartida la que crea el terreno del diálogo.

Las sociedades se han construido sobre un “dentro” y un “fuera”, lo que es propio y lo que resulta extraño. A los nuestros se les atribuye la normalidad (piensa como nosotros), la confianza (es de los nuestros); a los de fuera extrañeza y desconfianza. Por el nosotros se produce la identidad y la seguridad del grupo; “ellos”, por el contrario, representan lo ajeno y peligroso. Necesitamos abrirnos a la cultura de la denuncia, que no es otra cosa que “dar la vida por el otro” en acciones concretas que requieren compromisos y responsabilidad y nos

implican desde abajo y desde lo personal en el cambio de estructuras y de mentalidad . No es la fe excelsa y vacía, no son los grandes pensamientos, no basta la queja, el sentimiento, sino lo realmente hecho al prójimo. Allí Dios y el hombre están juntos. “¿Cuándo llegaste como extranjero?”. Por eso “fui extranjero y me recogisteis” cuando lo hicisteis con uno de esos extranjeros, mis hermanos (Mt 25, 40). Tenemos que aportar un plus de humanismo al valor de la vida, a la pasión por lo humano, a promover incansablemente la dignidad humana. Todos somos necesarios para recrear una casa común y una mesa compartida como proyecto del REINO.

El Evangelio nos muestra que la vida de Jesús es como una cadena ininterrumpida de relaciones en el ámbito de la familiaridad y lo próximo: Jesús se sienta a la mesa con publicanos y pecadores, excluidos de Israel y equiparados a los paganos por los judíos observantes (Mc 2, 15), y no sólo come con aquellos, sino que admite a uno de ellos, Mateo, en el círculo de sus seguidores (Lc 5, 27-32; cf. Mt 9, 9-13; Mc 2, 14-17); (4). “Todo el evangelio de Lucas está estructurado sobre la visitación de Dios a la casa de los hombres, sobre la acogida por los hombres al Dios que les visita. El evangelio de Lucas es el evangelio de la hospitalidad. Dios entra en la casa de los hombres a través de los relatos de la infancia (en el portal de Belén, en la casa de Isabel, etc.), a través de la vida en la casa de Nazaret, Jesús es invitado a casa de Pedro y Andrés (Mc 1, 22ss), el buen samaritano lleva al herido al borde del camino a una pensión (Lc 10, 25), Jesús frecuenta la casa de Marta y María (Lc 10, 48ss), Jesús visita la casa de Zaqueo, la casa de un fariseo donde una mujer le perfuma los pies (Lc 7, 36ss), la casa de Leví, el recaudador (Mc 2, 15ss), Jesús habla del reino como un banquete, Jesús habla del Padre del hijo pródigo como el que organiza un banquete cuando el hijo perdido vuelve, Jesús celebra la pascua con sus discípulos, Jesús se manifiesta resucitado a los discípulos de Emaús cuando parte el pan en su casa. Jesús, icono de los iconos de Dios, no duda en atravesar los umbrales del hogar y comer el pan con los hombres. Por eso pide que se acoja a los discípulos que predicán la buena nueva (Mt 10, 11ss), por eso se identifica con los que acogen al hambriento, al preso, al desnudo, al extranjero (Mt 25)”. La experiencia del ser acogido es una experiencia divina. Este valor tan evangélico y tan humano es especialmente necesario para la construcción de la nueva sociedad, que hoy se debe distinguir sobre todo por su talante abierto a la interculturalidad.

La actitud de apertura y acogida de Jesús hacia el otro, sea cual sea su procedencia, es una de las notas más características de su estilo de vida, como prueba de su talante acogedor y universalista.

El contacto diario con estas personas me ha universalizado el alma, descubrí que la identidad de las gentes y de los pueblos es fuente de riqueza y complementariedad. He pasado mi vida viviendo entre musulmanes y puedo decir que el trato diario, el intercambio, permite captar, más allá de las palabras, algo del corazón de la vida de Dios en estas personas y me ha ayudado a superar las impresiones superficiales y los juicios rápidos, a captar la coherencia de aquello que da sentido a su vida más allá de las fragilidades y miserias de lo cotidiano. Escuchar al otro quiere decir que su diferencia me interroga, me pone en cuestión, que existen otras concepciones de mundo.

“El Dios de Jesús no es excluyente, sino incluyente de todo lo que es verdaderamente humano, porque Dios en Jesús se ha fundido y confundido con lo humano. El respeto, la tolerancia y la aceptación de la diferencia es lo que hoy más necesitamos.” (J. M. Castillo, pág. 67).

Enrique Sánchez, superior general dels Combonians

(Zenit.-) Como buen hijo de san Daniel Comboni, primer obispo del África Central, famoso también por su frase: ¡África o muerte!, el padre **Enrique Sánchez** habla con claridad de los **desafíos de la misión contemporánea** y de los planes para su familia religiosa, la cual ha empezado a tener una **importante presencia en la China**.

¿Cómo puede ayudar la experiencia que han tenido en África, para la nueva evangelización de Europa?

Creo que la nueva evangelización toca a toda la Iglesia, a todos los continentes. Creo que lo que se hace en África o lo que se haga fuera entra en este contexto de anunciar el evangelio hoy a toda la humanidad. Yo no haría esta distinción entre África y otros, para no caer en la trampa al inicio de que la nueva evangelización está destinada a una parte de la humanidad o a una parte de la Iglesia. Es una propuesta actual para toda la humanidad en cualquier continente. África tiene mucho que ofrecer en este momento, en cuanto actitudes de los pueblos africanos con respecto a la acogida del mensaje evangélico. Estos pueblos son muy sensibles a lo espiritual, a lo religioso, a la comunión, a la fraternidad, que son valores esenciales del evangelio. Y creo que la experiencia que hemos hecho por muchos años en África puede ayudarnos a despertar en otros contextos de la humanidad esta sensibilidad que hemos podido tocar con la mano, como es la apertura, la disponibilidad, la sensibilidad a lo que es Dios.

¿Por qué el católico europeo ha perdido esa sensibilidad de acercarse a Dios con sencillez?

Creo que es un momento de la historia de Europa. No estaría tan convencido de que haya perdido esa sensibilidad porque viendo lo que sucede en Europa nos damos cuenta de que hay un deseo, una necesidad, una búsqueda de lo de Dios; pero es una búsqueda que no se contenta con lo conocido, con lo ya visto, con lo de siempre, sino que hay una inquietud por la novedad de Dios que tiene que ser reinventada hoy con nuevos lenguajes, con nuevos símbolos, experiencias y nuevas propuestas. ¿Por qué ha perdido Europa en parte esta sensibilidad? Creo que tiene mucho que ver el ambiente consumista, hedonista, el situarse a un nivel muy superficial de la vida en donde se pretende que la felicidad consista en el tener, en el poder, en el placer. Y por otra parte nos damos cuenta que no está allí la respuesta, porque Europa tiene mucho culturalmente, económicamente, pero se ve que queda un vacío que solo Dios puede llenar.

¿Y cómo se está preparando la vida religiosa para estas nuevas estrategias que ha mencionado?

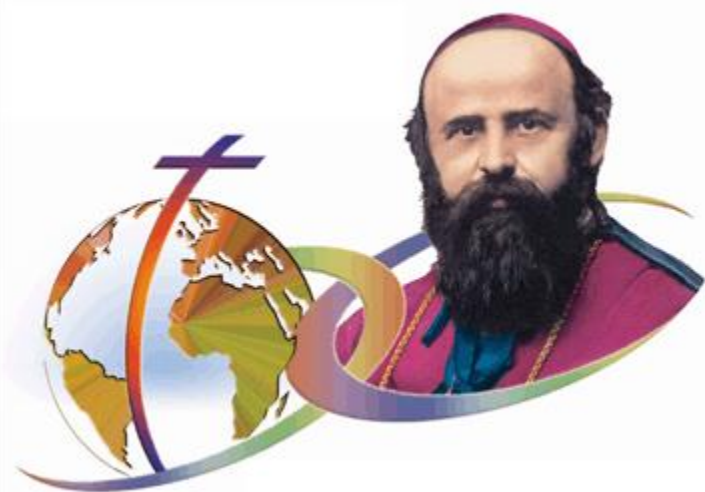
A nivel de superiores generales, especialmente a través de las asambleas generales que se hacen aquí en Roma desde hace tiempo, ha habido toda una reflexión sobre la vida religiosa en Europa y nos hemos preguntado cómo nos ven aquí nuestros contemporáneos. El año pasado hemos profundizado en este aspecto y con mucha satisfacción —de voces laicas, de gente que está más allá de nuestros ambientes eclesiales o religiosos—, hemos recibido

aliento y confirmación de que la vida religiosa tiene mucho que decir, que mostrar, mucho que enseñar a la sociedad contemporánea en Europa. Hemos iniciado con esta reflexión exponiéndonos un poco, preguntándonos, preguntándoles a otros, tratando de cuestionarnos a nosotros mismos sobre lo significativo o lo insignificante que somos en el contexto actual de Europa.

A finales del año pasado hemos iniciado ya una reflexión que va más orientada hacia el próximo sínodo y nos hemos preguntado cuál es el rol que nos toca jugar hoy en esta invitación que ha hecho el santo padre a relanzar en la Iglesia una propuesta de evangelización. Como institutos nos situamos en esto y seguiremos trabajando en las próximas asambleas para prepararnos al sínodo. Creo que a nivel de vida religiosa es un tema que nos toca muy de cerca, porque su objeto es anunciar, evangelizar, hacer presencia de Dios en medio de nuestros hermanos y hermanas hoy, donde se necesita de Dios.

Entonces esto exigirá cambiar algunas cosas...

Sí, creo que lo primero que hemos sentido muy fuerte es una llamada a la autenticidad, a la radicalidad, al vivir nuestra pertenencia a Dios como algo que es bello, que plenifica al ser humano. Es un reconocer que en la vocación que hemos recibido hay una llamada a la radicalidad. Resumiría esto diciendo que la vida religiosa está llamada a ser más testigos que operarios; más presencia en medio de la sociedad de hoy, y que se hable de Dios y no ser solo agentes de desarrollo o de promoción, que también es necesario pero creo que hay instituciones que lo pueden hacer. Otra cosa que siento y que se está moviendo es que todo este cuestionamiento nos lleva a preguntarnos si la vida religiosa no tiene que moverse al interior de ella misma, buscando nuevas formas, nuevos estilos y posibilidades de ser religiosos hoy. Creo que es un mundo en el que hay mucho por descubrir, por inventar.

Como superior general de los combonianos, ¿qué es lo que les está pidiendo a sus religiosos?

Veó que hay una sensibilidad muy grande a nivel de combonianos por todo lo que es una presencia más enraizada y cercana en medio de la gente; hacer la misión con medios más pobres, con estructuras menos pesadas, haciendo camino más en un estilo de acompañamiento, que de promotores, patrones o maestros, sino la misión vivida hoy como hacer camino con los otros. Eso tiene que ver con nuestro carisma porque en la conciencia misionera de Comboni era muy claro este hacer causa común, el salvar África con África, el hacer el camino con el otro dándole tiempo a que se convierta en protagonista de su propia evangelización, de su propia promoción y desarrollo. Por eso siento que hoy en nuestro instituto hay una sensibilidad fuerte, porque veo que hay hermanos con una gran disponibilidad a ir a experiencias de inserción donde se vive muy cerca la realidad de la gente,

que no necesariamente es vivir en periferias o en miserias como las que vemos en las grandes ciudades, sino estar en lugares en donde no podemos hacer mucho pero nuestra presencia es significativa. Por ejemplo en el mundo islámico, allí estamos en una realidad donde trabajamos sabiendo que no va a haber recompensas ni reconocimientos; y trabajamos porque creemos que el evangelio es capaz de transformar también desde dentro estas realidades.

Y a nivel de las provincias europeas de su congregación, ¿qué disposición ve en las comunidades?

Veó que hay mucha inquietud, mucha efervescencia dentro de las provincias y están preguntándose cuál es nuestro rol y qué tipo de presencia podemos mantener en Europa hoy como combonianos. Existe el problema del personal que desafortunadamente no somos muchos. Tenemos un grupo consistente de ancianos que están contentísimos en la misión. No tenemos una cantidad enorme de personal para destinar a un proyecto europeo de evangelización, pero veo que hay mucha sensibilidad en los grupos que están en Europa de acercarse a realidades nuevas en este contexto, por ejemplo nuestra presencia en medio de los migrantes, que sabemos que son personas que vienen de los lugares donde hemos estado o estamos como misioneros. También hay una gran sensibilidad de estar presentes en medio de los grupos que trabajan en defensa de los derechos humanos, de la justicia, la paz, la defensa de la ecología, porque es algo que tiene mucho que ver con nuestro anuncio del evangelio. Y son los campos donde la nueva sensibilidad, la mentalidad europea permite un encuentro con el evangelio, con la Iglesia, con el cristianismo. Creo que es necesario también, y en eso estamos trabajando, ofrecer como misioneros una propuesta que tenga que ver con la experiencia espiritual, y no solamente promotores de sensibilidades nuevas, sino promotores de experiencias de Dios que al final es lo que cuenta y lo que puede hacer cambiar la realidad. Entonces una de las cosas que estoy animando en la congregación es cómo tenemos que ser hombres de Dios presentes en esta realidad que busca a Dios. No en formas conocidas de una liturgia hecha, sino por el hecho de que como misioneros podemos entrar un poco más en profundidad y desde allí tocar el corazón del europeo de nuestro tiempo y abrirlo a la belleza del evangelio, a la felicidad verdadera que nos viene de la presencia de Jesús. Y desde allí ese cristianismo nuevo, que queremos con la nueva evangelización, puede surgir.

¿Cómo están distribuidos los combonianos actualmente, las vocaciones cómo van?

Somos poco más de 1.600 y estamos presentes en cuatro continentes. La mayoría trabajamos en África, donde por tradición del instituto y por carisma estamos llamados a ser una presencia significativa allí. Como vocaciones, actualmente tenemos alrededor de 120 estudiantes de teología y algunos hermanos religiosos, aunque menos. La mayoría vienen de África, otros son de América Latina, un pequeñísimo grupo de europeos y algunos asiáticos, aunque pocos porque solo estamos en Filipinas y una presencia en Macao y en Taiwán. Esta presencia en Asia es muy importante para nosotros, sobre todo por el significado que tiene para la misión, porque allí –al igual que en el mundo árabe musulmán–, nos damos cuenta que hoy la misión tiene que hacerse con mucha humildad, escuchando, desapareciendo para aprender y descubrir la presencia de Dios donde somos enviados. Y creo que Asia nos obliga a hacer esta experiencia porque allí no podemos llegar y hacer, sino con mucha humildad entrar y ofrecer lo que somos, caminar con la gente e ir desvelando lo bello del evangelio, y dejar que Dios haga después.

¿Qué podemos aprender del pueblo asiático?

Podemos aprender mucho del respeto por el otro, de la sensibilidad por lo sagrado, por lo espiritual, por lo de Dios. Podemos aprender el sentido de la responsabilidad, el empeño, el trabajo serio. Y esa búsqueda que esos pueblos siguen teniendo de algo que está más allá de nosotros mismos.

Volviendo a África, la gran pasión de Comboni, ¿cuál es su evaluación del trabajo de los combonianos allá en los últimos cien años?

Los grandes frutos son evidentes. Hoy en África hay una Iglesia local que es muy fuerte, muy vigorosa, que es rica en muchos aspectos. Es una comunidad viva, que sabe gozar y hacer fiesta del evangelio, que disfruta el ser Iglesia y familia de Dios. Hay muchas familias religiosas que han nacido en África, hay un clero local consistente, hay conferencias episcopales.

Es decir, África en los últimos 150 años ha conocido un cambio increíble y hoy es uno de los continentes, como dice el santo padre, que se perfila como un continente de grandes esperanzas. Y hay una sociedad que va haciendo un camino muy significativo de responsabilidad, de crecimiento, de apropiarse de su propia historia, vemos países que están creciendo seriamente en este campo. Hay una vitalidad que significará mucho para la Iglesia.

Los límites y las carencias que veo es que África sigue siendo considerada como un continente que no tiene grandes derechos o que no se les reconoce. Es un espacio a explotar, donde hay muchos prejuicios en contra de su población, y hay un gran desprecio de la conciencia universal con respecto a África. También hay todos los

vicios que conocemos en nuestros contextos occidentales como es la corrupción, la falta de oportunidades para los jóvenes, falta de instituciones, hay una gran precariedad de servicios en tantas partes, faltan muchas cosas. Pero yo no acentuaría solo esto; por la experiencia que he tenido en África, estoy convencido que es un continente que tiene muchísimo que dar, que nos sorprenderá a la vuelta de algunos años y del que tendremos que aprender mucho todavía.

A nivel del cristianismo, ¿qué cuesta más cuando se presenta a Jesús a la cultura africana?

Hay todo un trabajo que se tiene que realizar a través de la inculturación del evangelio, el que entra en las culturas y desde allí se pronuncia. Pero no veo grandes obstáculos, porque creo que hay una gran apertura de parte de los pueblos africanos para recibir el evangelio. Tendrá que seguir su camino como lo ha hecho en los otros continentes, eso es lo normal. El evangelio tiene que entrar en el corazón del ser humano y nos damos cuenta que no es lo mismo la sensibilidad, la experiencia, la vida de un africano que la de un latinoamericano, es

decir, la diversidad en la que el evangelio está llamado a entrar es lo que hace la riqueza de nuestra humanidad.

¿Tienen abierto el proceso de canonización de algunos combonianos?

Tenemos varios hermanos y sacerdotes que han dado la vida. Diría que hay dos tipos de martirios: de los que están dando su vida día a día de manera escondida, de manera muy intensa y que no hacen noticia y de esos tenemos muchos, con ejemplos extraordinarios. Pasando por las provincias me encuentro con estos hermanos que son hombres de oración, de una gran pasión por la palabra de Dios, apasionados por la gente, disponibles, serviciales, entregados totalmente a la misión, y que no hacen ruido. Luego tenemos a otros que sí han muerto de manera violenta y de algunos se está estudiando la posibilidad de abrir las causas. Por ejemplo hay en Brasil, también en Mozambique hubo un hermano que fue asesinado. Tenemos en camino ya el proceso de un sacerdote médico, el padre Giuseppe Ambrosoli, quien es siervo de Dios y murió en Uganda, donde trabajó en un hospital fundado por él y donde consagró toda su vida, dejando un ejemplo extraordinario de pasión y de entrega misionera. Tenemos algunos otros como monseñor Antonio María Roveggio y el padre Bernardo Sartori. Hay uno que nos está diciendo mucho, que es la figura de un hermano italiano llamado Giosuè dei Cas, quien es un ejemplo de verdadera entrega y que murió leproso en Sudán. Son figuras que nos estimulan y que nos llaman a lo que tiene que ser nuestra entrega y nuestra consagración misionera hoy en el mundo.

¿Qué les diría a los misioneros que leerán esta entrevista en el mundo?

Tenemos que ser agradecidos como misioneros por este don tan bello que hemos recibido de la vocación misionera. Pienso que hoy más que nunca vale la pena ser vivida y que responde a lo que nuestro corazón busca y anhela, encontrarse con el Señor y de ser felices en este mundo. Invito a los que se asoman a la misión a saber que esto no es algo particular, sino que lo debemos vivir como bautizados y que no podemos echarnos para atrás ante esta responsabilidad como cristianos. Tenemos algo muy bello en nuestras manos que es el evangelio, que es el Señor, la experiencia de Dios que tenemos que anunciarla a la humanidad de hoy que la necesita.

No podemos dejar de preguntarle, como mexicano, ¿cuáles son sus expectativas del viaje del papa a México y Cuba?

En México están esperando al papa con un gran cariño, como ha sido siempre. Y quizás en este momento lo que más están esperando escuchar de él es una palabra que toque los corazones de los mexicanos, sobre todo de aquellos que están ocasionando tanta violencia, dolor y muerte. El papa es la persona indicada para tocar el corazón y las vidas, para recordarnos que debemos ser promotores de la justicia, de la paz, del respeto de la vida y de los derechos de los demás. Y él lo hará y lo hará bien, porque es un hombre valiente, un hombre de Dios que no tiene miedo de decir la verdad, para que esta pueda ser reconocida por aquellos que tratan de esconderla y de no hacerle caso.

Y en Cuba es un confirmar todo el camino que la Iglesia cubana ha ido haciendo en estos años de apertura, de reconocimiento del valor que tiene como mensajera de justicia, de fraternidad y de respeto por los otros. Tendrá mucho que decir para animar a nuestros hermanos cubanos en el amor que han sido capaces de manifestar siempre con gran alegría y con entusiasmo.

Presentació del llibre *El eneagrama de las pasiones. Anatomía psicológica de las pasiones dominantes*, de Lluís Serra

+claret
LLIBRERIA

LaTeca
Ediciones

Llibreria Claret i La Teca Ediciones
us conviden a la presentació del llibre
El eneagrama de las pasiones de Lluís Serra i Llansana.

Hi intervindran:

José Luis García Muedra, La Teca Ediciones, presentació de l'acte.
Josep Gallifa i Roca, catedràtic de Psicologia i Educació (Universitat Ramon Llull).
Mireia Escardibul i Ferrà, psicòloga clínica.
Lluís Serra i Llansana, autor del llibre.

Moments musicals:
Teresa Valls i Palmada, violoncel.

Dilluns, 16 d'abril de 2012, a les 19.00 h. Sala Pere Casaldàliga
de la Llibreria Claret de Barcelona (c/ Roger de Llúria, 5).

Llibreria Claret • Tel 93 301 08 87 – llibreria@claret.cat

Dilluns 16 d'abril, a les 7 de la tarda, es presenta a la Sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret de Barcelona el llibre *El eneagrama de las pasiones. Anatomía psicológica de las pasiones dominantes*, de Lluís Serra. Una relectura actualitzada dels pecats capitals des de l'òptica psicològica.

Entrevista a Francesc Grabulosa sobre “La venerable Dorotea”

La vida de la venerable Dorotea de Chopitea i de Villota és un exemple de la pràctica de la caritat organitzada i eficient. Casada amb el banquer Josep M. Serra i Muñoz a mitjan s. XIX i mare de sis filles, de família profundament cristiana, va vetllar perquè Barcelona tingués espais per acollir tots els exclosos. Va crear juntes d'asil, hospitals, escoles i diverses obres benèfiques —avui encara continuen vigents més de 30 institucions afavorides per ella. En la seva modèstia, volia arribar allà on no arribava l'acció pública. Actualment, Dorotea de Chopitea és venerable i té iniciada una Causa de beatificació, el vicepostulador de la qual és el P.

Francesc Grabulosa i Novell, salesià. Dimarts dia 27, a les 20 h, se celebra una Eucaristia en record de la venerable Dorotea a la Parròquia de Maria Auxiliadora (pg. Sant Joan Bosco 70, Barcelona).

Com era Dorotea de Chopitea i com es donava als pobres?

Era una persona d'una vida espiritual profunda: Crist i la Verge Maria com a referents constants de la seva pietat. Educadora de la vida familiar, el seu cor generós la portava a eixamplar la seva vida i a l'acció envers els més desfavorits de la societat. Li va demanar

insistentment a sant Joan Bosco la fundació d'una escola professional per a la formació dels obrers: «Els Tallers Salesians de Sarrià». Va posar totes les seves energies al servei del sector més humil de la ciutat.

Com va viure l'ancianitat?

A la fi de la seva vida li van demanar ajuda per fundar una altra presència educativa. S'havia reservat, en la seva ancianitat, unes 70.000 pessetes per subsistir. Eren les que faltaven per adquirir la casa per a escoles populars. I va dir aquesta frase: «El Senyor vol que mori pobre». Dorotea va donar vida, va implementar el contingut social d'amor i exemple cristià. Això ho deia una persona plena de fe i de fermesa espiritual. Un perfil de dona virtuosa, senzilla i en camí de santedat.

Com està la seva causa?

El procés que prova les seves virtuts està aprovat. Ella és venerable, però ara cal obtenir un miracle per tal de procedir a la seva beatificació —tindria aleshores culte local. Cal pregar perquè arribi aquest moment joïós. Certament, el miracle d'una vida lliurada a la caritat, al bé, a l'Església, com a model de vida familiar i d'Església, és també una realitat a tenir en compte.

Òscar Bardají i Martín • Full dominical, 25 de març de 2012

29 de març de 2012: vaga general

El proper 29 de març els sindicats i moltes altres entitats socials convoquen una vaga general a tot l'Estat. El detonant ha estat el profund malestar que ha provocat el decret llei de Reforma Laboral de febrer, que s'afegeix a la indignació provocada per les contínues retallades de tot tipus i alhora els increments de preus, que recauen sobre els i les treballadores, aturats, pensionistes... i que cada cop provoca més exclusió. Concretament, aquesta reforma laboral, lluny d'aconseguir un creixement econòmic i la creació d'ocupació, redueix encara més els salaris i consolida el model productiu basat en els baixos costos.

Aquesta llei que imposa el govern del PP és una enorme agressió als drets dels treballadors i treballadores, i una immensa pèrdua en qualitat de vida. Els aspectes que veiem més negatius i impactants són:

- Es facilita i abarateix l'acomiadament. (Es rebaixa la indemnització a 20 dies per any treballat. Pot ser motiu d'acomiadament estar 9 dies de baixa).
- L'empresari té el poder absolut sobre les condicions de treball i els salaris. (Poden abaixar els salaris i modificar les condicions laborals, unilateralment).
- Es suprimeixen les bonificacions per maternitat.
- Agredeix el dret constitucional de la negociació col·lectiva. (L'empresari pot aplicar la clàusula de despenjament del conveni col·lectiu).
- Limita el poder judicial. (En matèries com els ERO, que es faran directament, sense autorització prèvia de l'Administració; i l'estabilitat en l'ocupació. Augmenten les causes objectives per l'acomiadament).

Com a homes i dones obrers cristians no som aliens a la situació que vivim, per això:

- Sentim com a propi el plor i l'angoixa, el goig i l'esperança, sobretot dels pobres i de tota mena d'afligits del nostre món, en tant que deixebles de Jesucrist (GS 1).

- Ens sentim cridats a participar en la construcció d'una societat, on la dignitat de les persones i els seus drets, estiguin per damunt de qualsevol interès economicista, que degrada les persones a mers instruments.
- Ens sabem amb la responsabilitat de continuar el treball pels drets que hem rebut i volem treballar perquè les generacions futures també en tinguin.
- Ens motiva la caritat social i política: l'esforç dirigit a organitzar i estructurar la societat de manera que el proïsme no hagi de patir la misèria, sobretot quan aquesta es converteix en la situació en què es debaten un immens nombre de persones i fins a pobles sencers, situació que avui té les proporcions d'una veritable qüestió social mundial (CDSE 208).

Com a Pastoral Obrera de Barcelona oferim aquests elements de reflexió perquè creiem que no podem callar davant la realitat que vivim, tot cridant a:

- Conèixer més a fons la Reforma Laboral
- Preparar i participar a la vaga general
- Continuar treballant, l'endemà de la vaga, per un treball més humà i una vida més comunitària

PASTORAL OBRERA DE BARCELONA: ACO, GOAC, JOC, MIJAC, CAPELLANS OBRERS I RELIGIOSES EN BARRIS

Acte de cloenda del Bicentenari del naixement del Beat Josep Tous

Beat Josep Tous i Soler, OFMcap.

Eucaristia a la Catedral de Barcelona presidida per l'Emm. Cardenal Lluís Martínez Sistach i benedicció de la imatge col·locada al Claustre de la Catedral

Dia: 31 de març de 2012

Hora: 10.30

Calendari URC-CEVRE 2011-2012

ABRIL		
11	dc.	Xarxa Àfrica-Europa · Trobada a la seu de l'URC
17	dt.	Junta Directiva URC 10.00
21	ds.	URC-CEVRE: Jornada de formació permanent

Contacta amb nosaltres

Lluís Serra	Secretari general de l'URC i director del CEVRE	sec.general@urc.cat
Noemí Pujol	Secretaria de l'URC i del CEVRE	info@urc.cat
	Informatiu <i>Horeb</i>	horeb@urc.cat

UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

Plaça d'Urquinaona, 11, 2n 2a (08010 Barcelona) Tel. 93 302 43 67 · Fax 93 412 38 82
 Secretari general: sec.general@urc.cat / Secretaria: info@urc.cat / Informatiu: horeb@urc.cat
<http://www.urc.cat>